

PROPOSITION

NYA FÖRBUNDSSTADGAR OCH NORMALSTADGAR FÖR PISTOLSKYTTEKRETS
OCH PISTOLSKYTTEFÖRENING

Förbundsstyrelsen förelägger Förbundsstyrelsen bilagda förslag till

- Nya Förbundsstadgar
- Nya normalstadgar för pistolskyttekrets
- Nya normalstadgar för pistolskytteförening

för beslut.

Till varje stadga finns kommentarer. Dessa, som är att jämföra med förarbetena till lagstiftningen, syftar enbart till att underlätta tolkningen av stadgarna och ingår inte i propositionen.

Enligt uppdrag

Mats Stoltz
Generalsekreterare

Förbundsstyrelsens förslag till nya Normalstadgar för skytteförening till årsmötet den 13 juni 2010

Stadgar

för
nedan kallad föreningen, med säte i
kommun. Föreningen bildades den
och stadgarna har senast ändrats av årsmötet den
.....och har godkänts av pistolskyt-
tekrets den

§ 1 Föreningens uppgift

Föreningen har som ändamål att i enlighet med Svenska Pistolskytteförbundets (SPSF) regler och beslut driva verksamhet med pistolskytte och då verka för ökad skjutskicklighet med pistol och revolver och en ansvarsfull och säker hantering av dessa vapen (nationellt skytte). Föreningen är ansluten till pistolskyttekrets.

Föreningen och dess medlemmar ska följa de myndighetsregler som gäller för verksamheten och förbundets stadgar.

Föreningen kan på grund av sin anslutning till förbundet ha att följa de regler som gäller för de frivilliga försvarsorganisationerna.

§ 2 Föreningens organisation

Föreningens högsta beslutande organ är årsmötet. Ett ordinarie årsmöte ska hållas före månads utgång. Om extra årsmöte stadgas i § 10.

När årsmöte inte är samlat är styrelsen föreningens beslutande och verkställande organ. Styrelsen kan i förekommande fall delegera uppgifter till sektionstyrelse, sektionsledare och verkställande utskott och till enskilda medlemmar inom och utom styrelsen. Styrelsen ansvarar utåt för föreningens åtaganden gäller dock fortfarande.

§ 3 Medlemskap i förening

Den som är bosatt (folkbokförd) i Sverige kan bli medlem i föreningen. Efter särskild prövning av kretsstyrelsen kan även annan person bli medlem i föreningen.

Medlemskap beviljas av styrelsen. Styrelsen kan delegera beslutanderätten till särskilt utskott, ansvarigt inför styrelsen.

Medlemskap kan bara beviljas fysisk person. Ansökan om medlemskap ska vara skriftlig med en försäkran att följa föreningens stadgar och beslut och ett medgivande att personuppgifterna får databehandlas. Den som antas som medlem ska ha gjort sig känd som pålitlig, omdömesgill och laglydig och ska kunna lämna referenser.

Ansökan om medlemskap får avslås om det kan antas – att sökanden kommer att motarbeta föreningens ändamål enligt 1 § eller

– att sökanden kommer att motarbeta föreningens intressen vad gäller ekonomi, anseende utåt eller liknande.

Beslut att avslå en medlemsansökan ska fattas av styrelsen och vara skriftligt och motiverat samt anvisa hur beslutet kan överklagas. När beslutet är slutligt utformat ska det inom sju dagar tillställas den som har fått avslag på sin medlemsansökan. Användande av e-post är tillåtet om sökanden har lämnat sin e-postadress.

Beslut om vägrat medlemskap får överklagas av den berörde inom tre veckor från det att beslutet tillställdes sökanden.

Medlemskap i föreningen börjar gälla från den dag som styrelsen bestämmer, eller om styrelsen inte har bestämt någon dag, från dagen för beslutet.

§ 4 Medlemskapets upphörande m.m.

Medlem som vill utträda ur föreningen ska skriftligen anmäla sitt beslut till föreningens styrelse. Om inte medlemmen begär att få kvarstå som medlem så länge som medlemsavgiften är betald, så gäller begäran om utträde med omedelbar verkan. Omedelbart utträde hindrar inte föreningen att kräva betalning för startavgifter, medaljer och liknande som medlemmen resterar för.

Medlem som inte har betalt sin medlemsavgift senast på förfallodagen ska påminnas om sin skyldighet. Betalas ändå inte medlemsavgiften har föreningens styrelse rätt att utesluta medlemmen med omedelbar verkan.

Har medlem i övrigt inte betalt hela sin medlemsavgift senast fyra månader efter förfallodagen anses medlemmen – om inte styrelsen har medgett anstånd med betalningen – ha begärt sitt omedelbara utträde med verkan från samma dag.

Styrelsen kan i övrigt besluta om uteslutning av medlem ur föreningen. Skäl för uteslutning är

– att medlemmen har visat sådana egenskaper att han eller hon bedöms vara olämplig att inneha skjutvapen mot bakgrund av de föreskrifter och allmänna råd som utfärdats av myndighet

– att medlemmen har gjort sig skyldig till en allvarlig överträdelse av säkerhetsbestämmelserna

– att medlemmen har motarbetat föreningens verksamhet eller ändamål

– att medlemmen på annat sätt har skadat föreningens intressen, ekonomiska eller andra.

I lindrigare fall kan styrelsen i stället besluta att medlemmen under viss tid, längst sex månader, ska stängas av från verksamheten eller att medlemmen ska tilldelas en varning.

Styrelsens beslut ska vara skriftligt och ange skäl för uteslutningen, avstängningen eller varningen och hur beslutet kan överklagas. Innan styrelsen beslutar ska medlemmen ha fått skälig tid för att yttra sig i saken, skriftligt eller muntligt.

§ 5 Hedersmedlem

På förslag av styrelsen kan årsmötet utse hedersmedlem i föreningen. Hedersmedlem betalar inte medlemsavgift till föreningen. En hedersmedlem har i övrigt de rättigheter som andra medlemmar har.

Till hedersmedlem utses den som på ett utomordentligt sätt har främjat föreningens syften. Föreningen kan också ha andra skäl för att utse hedersmedlem.

§ 6 Årsmöte

Styrelsen bestämmer tid och plats för årsmöte inom ramen för dessa stadgar. Kallelse till ordinarie årsmöte med förslag till dagordning ska tillställas medlemmarna med post, e-post eller på annat tillförlitligt sätt senast tre veckor före årsmötet.

Verksamhetsberättelse, årsbokslut, revisionsberättelse, budgetförslag, verksamhetsplan, motioner, styrelsens förslag samt valberedningens förslag bör finnas tillgängliga för medlemmarna, t ex genom att anslås i klubblokal eller finnas på hemsida, senast en vecka före årsmötet. I kallelsen till årsmötet ska meddelas var dessa handlingar kommer att finnas tillgängliga.

§ 7 Ärenden vid ordinarie årsmöte

Vid ordinarie årsmöte är nedanstående ärenden obligatoriska på dagordningen om ej annat sägs. Styrelsen bestämmer vilka övriga ärenden som ska behandlas. Fråga av större vikt för föreningen får inte beslutas vid årsmöte om den inte har stått på den dagordning som har tillställts medlemmarna. Ett annat ärende som inte står på dagordningen får behandlas av årsmötet, men för att ett beslut ska kunna fattas i ärendet krävs att minst tre fjärdedelar av de avgivna rösterna är för att ärendet ska tas upp till beslut på årsmötet.

1. Fastställande av röstlängd för mötet
2. Val av ordförande och sekreterare vid mötet
3. Val av två personer att jämte ordföranden justera protokollet och att vara rösträknare
4. Fråga om mötet har kallats på rätt sätt
5. Fastställande av dagordningen
6. Redovisning och behandling av styrelsens verksamhetsberättelse
7. Redovisning och behandling av styrelsens årsbokslut (resultat- och balansräkning)
8. Föredragning av revisionsberättelsen

9. Frågan om ansvarsfrihet för styrelsen

10. Behandling av styrelsens förslag till årsmötet

11. Behandling av inkomna motioner

12. Fastställande av verksamhetsplan (ej obligatorisk)

13. Fastställande av budget (ej obligatorisk)

14. Fastställande av medlemsavgifter och förfallodag för årsavgift

15. Val av föreningens ordförande

16. Val av styrelseledamöter och suppleanter

17. Val av revisor(er) och suppleant(er)

18. Val av ledamöter i valberedningen

§ 8 Röstning vid årsmöte

Medlem som har betalt sin medlemsavgift, eller som hedersmedlem inte behöver betala medlemsavgift, har rösträtt på årsmötet under förutsättning att han eller hon under året fyller lägst år. Rösträtten är personlig och får inte ske genom ombud. Medlem som inte har rösträtt har dock rätt att yttra sig på årsmötet.

För att årsmötet ska kunna besluta krävs inte – under förutsättning att mötet har kallats på rätt sätt – ett minsta antal närvarande medlemmar med rösträtt.

Årsmötet beslutar med öppen omröstning. Vid val ska slutna omröstning genomföras om någon röstberättigad medlem begär det.

För beslut i andra frågor än val krävs absolut majoritet, dvs mer än hälften av antalet avgivna röster. Vid lika röstetal har mötets ordförande utslagsröst. Vid val utses den som har fått flest röster. I händelse av lika röstetal får lotten avgöra.

§ 9 Motioner

Motion från medlem till årsmötet ska ha kommit till styrelsen senast fyra veckor före årsmötet. Styrelsen ska till årsmötet lämna yttrande över inkomna motioner.

Motion från medlem i fråga som bör beslutas på förbundsmöte inom Svenska Pistolskytteförbundet ska ha kommit till styrelsen senast den 1 november året före förbundsmötet. Föreningen avgör, om möjligt vid allmänt medlemsmöte, om motion ska sändas till pistolskyttekretsen. Motion från föreningen till kretsen ska ha kommit till kretsstyrelsen senast den 1 december samma år.

§ 10 Extra årsmöte

Föreningens styrelse kan kalla till extra årsmöte när en fråga av vikt kräver det. Styrelsen är skyldig att kalla till extra årsmöte när en revisor begär det eller när minst en tiondel av föreningens röstberättigade medlemmar begär det. En sådan begäran ska vara skriftlig och motiverad.

När styrelsen har tagit emot en begäran som fyller de nämnda kraven ska styrelsen inom två veckor kalla

medlemmarna till extra årsmöte. Det extra årsmötet ska hållas tidigast inom två veckor och senast inom två månader från kallelsen. Med kallelsen ska följa förslag till dagordning för årsmötet. Vid extra årsmöte får endast beslutas i de frågor som orsakat mötet och som står på dagordningen.

Underlåter styrelsen – trots att en begäran om extra årsmöte fyller de nämnda kraven – att kalla till det extra årsmötet får den som begärt årsmötet i stället utföra kallelsen. Detsamma gäller om styrelsen har avgått.

I övrigt gäller reglerna för ordinarie årsmöte.

§ 11 Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av ordförande och övriga ledamöter. Ordföranden väljs av årsmötet för ett år. Övriga ledamöter väljs av årsmötet för ett eller två år.

Som ersättare för ledamöterna väljer årsmötet minst två suppleanter, som inträder i styrelsen när ledamot har förhinder. Suppleanter väljs för ett eller två år. Avgår ledamot före mandattidens utgång inträder suppleant i dennes ställe fram till nästa årsmöte i den ordning suppleanterna valts vid årsmötet.

Om inte årsmötet har utsett befattningarna så utser styrelsen inom sig vice ordförande, sekreterare och kassör. Styrelsen tillsätter även de övriga befattningar som behövs och får adjungera personer till styrelsen. Adjungerad har inte rösträtt men kan i övrigt få de befogenheter styrelsen bestämmer.

§ 12 Styrelsens beslutsförhet

Styrelsen är beslutsför när alla ledamöter och suppleanter har kallats och minst hälften av ledamöterna är närvarande, inklusive suppleanter som har trätt i ledamots ställe.

För alla beslut krävs att minst hälften av de avgivna rösterna stöder beslutet – dock minst tre. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Endast närvarande får rösta och röstning får inte ske genom ombud.

I brådskande ärenden får ordföranden använda sig av telefon, post eller e-post för att få ett tillräckligt stöd för ett beslut. Ett sådant beslut ska anmälas vid nästa styrelsemöte.

§ 13 Styrelsens sammanträden

Kallelse till styrelsemöte med dagordning bör tillställas alla ledamöter och suppleanter senast en vecka före sammanträdet.

Vid styrelsens sammanträden förs protokoll som tar upp närvaron, fattade beslut och annat som styrelsen anser ska tas in i protokollet. Är någon röstberättigad av annan mening än styrelsen har han eller hon rätt att få denna mening antecknad i protokollet eller att få lämna en skriftlig reservation som bilaga till protokollet.

Protokollet undertecknas av den som fört protokollet och justeras av ordföranden. Om någon som var röstberättigad vid sammanträdet anser att protokollet borde ha utformats på ett annat sätt så har han eller hon rätt att få sin mening noterad i nästa protokoll.

Med närvarande vid sammanträde menas även den som deltar genom videokonferens eller motsvarande om personen har samma förutsättningar som andra att delta i diskussioner och beslut.

§ 14 Styrelsens åligganden

Det är styrelsens uppgift att

- leda föreningens verksamhet i enlighet med föreningens ändamål, årsmötets beslut och stadgarna i övrigt
- bereda de ärenden som ska avgöras av årsmötet, verkställa årsmötets beslut och redovisa verksamheten för årsmötet
- avgöra frågor om medlemskap i föreningen
- besluta i frågor om disciplinära åtgärder
- ordna tävlingar och skjutövningar
- besluta i frågor om intyg om behov av vapen
- förvalta föreningens egendom
- tillse att gällande beslut av myndighet i miljöfrågor respekteras av föreningen
- före januari månads utgång överlämna styrelsens protokoll och räkenskaper för det gångna året för revision
- inom föreskriven tid sända in årsrapport och betala föreningens avgifter till förbundet – inklusive avgifter för aktiva medlemmar – och kretsen
- inom föreskriven tid rapportera vilka medlemmar som kvalificerat sig för skytteutmärkelser och för riksmästarklassen

§ 15 Firmateckning m.m.

Föreningens firma tecknas av styrelsen, eller om styrelse så beslutar, av en eller flera andra personer.

Beslut om vem som tecknar firman ska tas in i styrelseprotokoll. Om en person ensam tecknar firman kan styrelsen lämpligen begränsa teckningsrätten till särskilt ändamål.

Styrelsen får överlåta sin beslutanderätt i enskilda ärenden eller i vissa grupper av ärenden till sektionsledare, sektion, kommitté eller annat organ eller till enskild medlem.

§ 16 Verksamhets- och räkenskapsår

Föreningens verksamhets- och räkenskapsår ska vara kalenderår.

§ 17 Revision

För granskning av föreningens verksamhet ska årsmötet på ett år utse minst en revisor och en suppleant för revisorn. Revisor har rätt att fortlöpande få ta del av föreningens räkenskaper, protokoll och övriga hand-

lingar och att närvara vid styrelsens sammanträden. Styrelsen ska senast den sista januari överlämna föreningens protokoll och räkenskaper för det gångna året till revisor och vid behov även överlämna föreningens övriga handlingar.

Revisionsberättelsen ska lämnas till styrelsen senast två veckor före årsmötet. Berättelsen ska ta upp frågan om styrelsens ansvarsfrihet.

§ 18 Valberedning

Årsmötet bör utse en valberedning som är vald fram till nästa årsmöte. Mötet bestämmer antal ledamöter och ev. suppleanter och kan utse en sammankallande ordförande. I annat fall utser valberedningen ordförande inom sig och meddelar föreningens styrelse.

Ledamot eller suppleant i valberedningen får inte vara ledamot eller suppleant i föreningens styrelse.

Föreningens styrelse ska i god tid //viss dag// meddela valberedningen vilka personer som är i tur att avgå, avsägelser och annat som kan vara nämnden till hjälp i dess arbete.

Ledamot i valberedningen har rätt att närvara vid styrelsens sammanträden och att läsa styrelsens protokoll.

Valberedningen bör senast två veckor före årsmötet meddela styrelsen vilka personer som nämnden avser att föreslå årsmötet att utse.

Om valberedningen anser lämpligt att någon i beredningen föreslås till styrelsen eller som suppleant i styrelsen, har denne att omgående lämna sitt uppdrag i valberedningen.

§ 19 Överklagande

Årsmötets och styrelsens beslut kan överklagas av medlem i föreningen. Den som har nekats medlemskap kan överklaga det beslutet. Hur överklagande ska behandlas avgörs av styrelsen. Styrelsens beslut i den delen kan inte överklagas. Överklagande sker till kretsen eller till annan organisation som föreningen är ansluten till, beroende på ärendets karaktär. Ett överklagande ska ges in till föreningens styrelse inom tre veckor från det att beslutet slutjusterades. Styrelsen vidareänder överklagandet till överinstansen med ett eget yttrande och aktuella handlingar så snart möjligt och senast inom två veckor efter att överklagandet kom in.

§ 20 Sektioner

Beslut om bildande eller nedläggning av sektion fattas av föreningens årsmöte eller extra årsmöte.

§ 21 Tvist

Talan i tvist mellan medlem och föreningen får inte väckas vid allmän domstol. Sådan tvist ska om möjligt lösas genom medling. Om medlingen inte lyckas ska tvistefrågan hanteras på samma sätt som ett överklagande.

§ 22 Ändring av stadgarna m m

Förslag till ändring av stadgarna kan lämnas av föreningens styrelse eller av medlem i föreningen.

Föreningens stadgar kan bara ändras av årsmötet. För att gälla ska beslutet om ändring tas med acklamation, dvs. ingen röstberättigad säger nej, eller vid votering, då mer än 2/3 av de avgivna rösterna ska läggas för förslaget om ändring.

Styrelsen har att överlämna protokollet från årsmötet och de nya stadgarna till kretsstyrelsen – och om så krävs till andra organisationer som föreningen är ansluten till – för godkännande. Kan kretsstyrelsen inte avgöra frågan har den att överlämna aktuella handlingar med eget yttrande till förbundet.

Frågan om hur föreningens stadgar ska tolkas prövas i första hand av årsmötet. Om årsmötet inte kan lösa en fråga med hjälp av stadgarna har årsmötet att följa allmänna svenska föreningsrättsliga principer. Detsamma gäller föreningsstyrelsen, om den inte väljer att överlämna frågan till årsmötet.

§ 23 Upplösning av föreningen

Förslag om upplösning av föreningen får bara läggas till ett ordinarie årsmöte och frågan ska då finnas på dagordningen som bifogas den stadgeenliga kallelsen till årsmötet. Ett förslag om upplösning av föreningen ska vara skriftligt och motiverat.

För upplösning av föreningen krävs beslut av årsmötet med minst två tredjedelar av antalet avgivna och godkända röster.

Beslutar årsmötet om upplösning av föreningen ska mötet även besluta om hur föreningens tillgångar ska användas. Tillgångarna får inte delas ut till enskilda personer utan ska användas för ändamål som främjar pistolskytte. Mötet ska också besluta om hur föreningens handlingar ska bevaras, som att överlämnas till arkiv eller till annan förening som övertar föreningens verksamhet.

De förbund och andra organisationer som föreningen är ansluten till ska så snart möjligt underrättas om årsmötets beslut om upplösning genom kopior av protokollet från årsmötet, revisionsberättelse och avslutande balans- och resultaträkningar.

Om föreningens ekonomi är så instabil att det är uppenbart att föreningens förfallna skulder överstiger tillgångarna har föreningens styrelse att kalla till extra årsmöte för att besluta om extra uttaxering eller att på annat sätt säkra föreningens fortsatta existens eller om annan utväg ej finns, begära föreningen i konkurs.

Kommentar till
Svenska Pistolskytteförbundets Normalstadgar
för Pistolskytteförening
Version inför årsmötet 2010

Normalstadgar för Pistolskytteförening är att se som ett ramverk avsett att underlätta främst för nytillkomna föreningar. Normalstadgarna visar hur SPSF anser att stadgefrågan skall lösas och har utformats för att tillgodose SPSF intressen vad gäller ändamål och administrativa rutiner. Normalstadgarna har även utformats för att möjliggöra att föreningen är ansluten till andra skytteorganisationer (SvSF, IPSC, Svartkrutsfederationen m fl). Då detta i vissa fall förutsätter tillägg till dessa normalstadgar har samtliga paragrafer gjorts dispositiva (inte tvingande). Den förening som en gång har fått sina stadgar godkända av sin krets behöver normalt inte ändra stadgarna enbart på grund av att SPSF ändrar normalstadgarna. Samma princip tillämpas av SvSF (Den s.k. "farfarsregeln"). Dock ska nya stadgar och stadgeändringar godkännas av kretsen för att äga giltighet. Kommentaren ska vara ett hjälpmedel och förklara meningen med de olika reglerna och ibland ge förslag till alternativa formuleringar. I kommentaren påtalas speciellt vad en förening som önskar vara ansluten såväl till SPSF som SvSF (RF) har att beakta.

Stadgar

Inget hindrar att föreningen kallas klubb e.d. men juridiskt sett är det en (ideell) förening.

Säte i en kommun är ett juridiskt begrepp som bestämmer var ett bolag, en stiftelse eller en förening hör hemma vid taxering, vilken domstol som är rätt instans osv. Som regel bör en skytteförening ha sitt säte där skjutbanan finns.

Stadgarna ska godkännas av kretsen. Datum för godkännande noteras på härför avsedd rad efter det att kretsen lämnat sitt godkännande.

§ 1 Föreningens uppgift

Första stycket har särskild tyngd eftersom det är grunden för föreningens anslutning till SPSF och till det nationella skyttet. Föreningen lovar att följa förbundets regler och beslut i sin verksamhet med nationellt pistolskytte. Man kan se det som en del av ett avtal med förbundet. Nu hindrar det inte att föreningen är ansluten till (har avtal) också med annan skytteorganisation. Detta är accepterat och en förening ansluten till SvSF (motsvarande) kan här lägga till ett ändamål som stämmer med SvSF:s (motsvarande) normalstadgar för förening.

Anslutning till en pistolskyttekrets är obligatorisk. Vilken krets en förening tillhör avgörs av FS om det inte är helt klart att bara en krets kan väljas.

SPSF är en frivillig försvarsorganisation. Förening-

arna kan genom sin anslutning till förbundet komma att få uppgifter inom ramen för den frivilliga försvarsverksamheten och har då att följa de regler som gäller för denna verksamhet.

§ 2 Föreningens organisation

Normalt hålls årsmöte före mars månads utgång men andra tidsgränser är möjliga. Dock bör föreningen ha sitt årsmöte före kretsårsmötet. Detta ger föreningens representanter möjlighet att vid kretsårsmötet framföra eventuella synpunkter som kommit fram på föreningens årsmöte. Årsmötet är av grundläggande betydelse för att föreningen ska fungera. Föreningen ska därför kalla till och genomföra årsmöte varje år.

Styrelsen har det verkställande ansvaret men kan delegera avgränsade uppgifter till andra. Om föreningen är ansluten till flera skytteorganisationer kan det vara en fördel att dela upp ansvaret på olika personer eller sektioner.

§ 3 Medlemskap i förening

Paragrafen skiljer sig en hel del från de mycket enkla krav som finns i RF:s och SvSF:s normalstadgar. Motivet är helt naturligt den speciella verksamhet som skytteföreningarna driver.

Kravet på bosättning bygger på vapenlagstiftningen. Nu finns det i föreningarna personer som bor i grannland eller vistas utomlands. Det finns också diplomatisk personal som formellt inte är bosatt i Sverige. Därför finns en ventil för kretsstyrelsen att från fall till fall – inte generellt – tillåta medlemskap även för den som inte är bosatt i Sverige. I vilket land en person är medborgare saknar betydelse.

Styrelsen, en sektionsstyrelse eller ett utskott beslutar om medlemskap. Frågan är så viktig att medlemskapet måste kunna verifieras på något sätt, t ex i ett protokoll. Datum har betydelse för t ex sexmånadersperioden för att få vapentillstånd, för rapporteringen om medlemmar och för avgiftsskyldighet.

Att medlemskap inte kan beviljas juridiska personer är nytt och överensstämmer med RF:s regler.

Medlemmarna registreras oftast i datoriserade medlemsregister och tävlingsresultat förekommer nästan bara i elektronisk form. Enligt Personuppgiftslagen krävs skriftligt medgivande för att registrera personuppgifter (något förenklat) och för att det inte ska bli några tveksamheter är det lämpligt att det i medlemsansökan finns ett medgivande att personuppgifterna får databehandlas. En skriftlig ansökan är också ett legalt dokument, där sökanden lovar att följa föreningens regler.

Den som har en gällande vapenlicens har ju prövats av polismyndigheten och kan oftast utan vidare bedömas vara lämplig som medlem. Men om personen är allmänt känd som en otrevlig typ som skulle kunna skapa en olustig stämning i föreningen så finns det exempel på att styrelsen ändå har kunnat vägra medlemskap. Har styrelsen konkreta skäl – som att styrelsemedlemmar skulle avgå om sökanden släpptes in – så kan det vara skäl nog att vägra medlemskap.

Att sökanden ska kunna lämna referenser betyder underförstått att referenserna också ska vara positiva.

Bedömningen av nybörjarskyttar är svår. Det får till stor del bli upp till utbildarna att bedöma om personen, framför allt ur säkerhetssynpunkt, har det goda omdöme som krävs för att hantera skjutvapen. Vissa föreningar begär att den sökande uppvisar utdrag ur belastningsregistret. Detta är fullt lagligt men snarare en fråga om rutiner än en stadgefråga. Under alla omständigheter är det upp till föreningen om man vill utnyttja denna möjlighet eller inte.

De två strecksatserna om avslag på ansökan är en lätt omarbetning av motsvarande regler i RF:s normalstadgar. Hur man ska kunna känna till sökandens avsikt att motarbeta föreningens ändamål eller intressen redan vid ansökningstillfället är inte alldeles lättbegripligt. Närmast är det väl fråga om personer som är kända för kriminell verksamhet eller som har påtagliga psykiska defekter.

Att ett avslagsbeslut ska vara skriftligt, motiverat, fattat av styrelsen och möjligt att överklaga är i enlighet med normal föreningspraxis och stämmer överens med RF:s och SvSF:s normalstadgar. Dock nämner dessa ingenting om möjligheten att använda e-post.

Principiellt kan en förening anta stadgar som ger styrelsen möjlighet att vägra medlemskap utan motivering och utan appell. Det finns inte någon allmän rätt att bli medlem i en ideell förening. Det är i regel föreningens sak att avgöra vem den vill ha som medlem. Någon diskriminering på grund av religion, ras etc. är dock inte tillåten (se Hemström/Giertz: Föreningar 2007 s. 34). Vederbörande kan då att vända sig till domstol, som bara lär ta upp frågan om det gäller diskriminering av något slag. Dock kan en sådan förening sannolikt inte bli ansluten till RF (SvSF). En risk med ett blankt avslag är att föreningen vid beskattningen kan ses som sluten och då bli taxerad. En annan risk är att föreningen går miste om eventuella kommunala bidrag.

Idag finns ingen regel om när medlemskapet ska börja gälla och praxis varierar. Det bör ligga på styrelsen att bestämma tidpunkten. Om styrelsen inte bestämmer någon dag så anses sökanden ha blivit medlem dagen för styrelsens sammanträde.

En förening kan ha speciella inträdeskrav, som tillhörighet till viss yrkesgrupp, bara gälla anställda vid

ett visst företag eller vara avsedd endast för kvinnor eller veteraner. Detta är tillåtet så länge det inte finns rasistiska eller andra liknande motiv. Vid beskattningen har en ”enkönad” förening ansetts vara öppen beroende på de speciella förutsättningarna.

Det är även möjligt för en förening att bilda en självständig sektion i en större idrottsförening med ”stadgar” för sektionen som ligger i linje med SPSF:s normalstadgar.

Om en förening ska ses som öppen eller sluten har betydelse ur skattesynpunkt. Vad som står i stadgarna är inte avgörande utan domstolarna ser på hur föreningen i praktiken tillämpar sina antagningsregler. Att inte ha rösträtt för passiva medlemmar kan t ex strida mot öppenhetskravet. Om uteslutning sker utan giltiga skäl är en förening inte öppen. Se vidare Skatteverkets ”Handledning för stiftelser, ideella föreningar och samfälligheter” som finns på verkets hemsida.

§ 4 Medlemskapets upphörande m.m.

En medlem i en förening har alltid rätt att med omedelbar verkan säga upp sitt medlemskap. Det ger dock ingen rätt att få tillbaka erlagda avgifter. De ekonomiska krav på medlemmen som föreningen har kvarstår. Däremot kan föreningen inte kräva att den f d medlemmen fullgör något uppdrag han eller hon kan ha haft.

Då de gamla normalstadgarna (2 § sista stycket) ibland har feltolkats så att en medlem skulle ha rätt att kvarstå i två år trots bristande betalning har texten ändrats. Normalt ska en medlem som inte betalar sin årsavgift först få en påminnelse och sedan kunna – vid utebliven betalning – uteslutas.

Om styrelsen inte agerar ska den ändå kunna utesluta en medlem på grund av bristande betalning, som regel då fyra månader efter förfallodagen. Föreningen kan i sina stadgar ha en annan tidsfrist.

Styrelsen kan i övrigt besluta om uteslutning ...

De två första strecksatserna är nya, de två senare är i princip vad som gäller idag och de motsvarar RF/SvSF:s regler.

Medlem som missköter sig och mister sina licenser kan uteslutas liksom den som är farlig i sitt agerande med vapen, en säkerhetsrisk. Drogpåverkan är naturligtvis inte acceptabel. En allvarlig psykisk störning kan vara skäl för uteslutning.

Det finns en utvecklad praxis vad som menas med att motarbeta föreningens intressen. Det räcker inte med att personen anses vara besvärlig eller att han uttalat sig förklenande om styrelsen eller andra funktionärer eller är allmänt kritisk mot styrelsen. Medlem får inte uteslutas därför att han med utnyttjande av sin stadgeenliga rätt fört talan mot styrelsebeslut eller av det skälet att han är känd för att hålla på att gällande

regler ska följas till punkt och pricka. Om medlem å andra sidan mot bättre vetande eller uppenbart sanningslöst sprider ut att styrelsen eller namngivna ledamöter berett sig otillbörliga förmåner eller annars använt föreningens tillgångar på ett förkastligt sätt eller grovt åsidosatt sina plikter mot föreningen, så kan det vara skäl för uteslutning.

Avstängning och varning

Observera att SHB har bestämmelser om detta (motvarande regler finns inom andra skytteorganisationer). De tar sikte på förseelser vid tävling och om dessa regler används blir det fråga om avstängning eller varning inom respektive förbunds tävlingsverksamhet.

När det gäller fall som inte regleras av SHB ger denna regel i stadgarna föreningen en möjlighet att stänga av en medlem från hela verksamheten. I praktiken betyder det att medlemmen kan stängas av från all tävling för klubben och träning på klubbens anläggning. Styrelsen bör i sitt beslut precisera vad avstängningen gäller. Om medlemmen är ansluten även till annan klubb så har styrelsen ingen formell möjlighet att hindra t ex träning på den klubben.

Varning ska användas för mindre förseelser och är en uppmaning till medlemmen att sköta sig i fortsättningen. Den som fått en varning men som fortsätter att missköta sig ligger självklart illa till och det som hände före varningen räknas honom till last vid prövning av en ev. avstängning eller uteslutning.

Handläggning

Styrelsens beslut om uteslutning, avstängning eller varning måste föregås av en korrekt handläggning. Medlemmen måste få veta – med all tydlighet – vad som läggs honom till last och han ska få skälig tid att yttra sig i saken innan styrelsen går till beslut. Skälig tid bör vara minst två veckor. Handläggningen kan vara skriftlig men det kan vara bra för utredningen med ett muntligt sammanträde. Det är inte nödvändigt att hela styrelsen deltar utan styrelsen kan utse lämpliga personer som företrädare. Vittnen kan kallas.

Styrelsens beslut får inte vara alltför allmänt formulerat. Både den uteslutne/avstängde/varnade och överinstansen ska kunna förstå varför styrelsen kom till sitt beslut på sakliga grunder.

Uteslutningsärenden måste skötas korrekt från början. Formella fel kan vara omöjliga att rätta till i efterhand. Om föreningsstyrelsen är tveksam är det bäst att kontakta förbundskansliet för rådgivning innan beslut fattas i ärendet.

§ 5 Hedersmedlem

Styrelsen kan föreslå hedersmedlem men det är i och för sig inget hinder att stadgarna ger även medlem den

rätten. Att utse en hedersmedlem bör dock alltid ligga på årsmötet att besluta om.

Som regel betyder hedersmedlemskapet att den förtjänte medlemmen slipper betala årsavgift till föreningen men i övrigt behandlas som övriga medlemmar. Det har hänt att förening haft i sina stadgar att hedersmedlem inte får sitta i styrelsen, vilket kan ifrågasättas ur demokratisk synpunkt. Därför bör det vara klart att hedersmedlemskapet inte inskränker några medlemsrättigheter. Grundprincipen är att den som gjort stora ideella insatser för föreningen kan belönas med ett hedersmedlemskap. Det är upp till föreningen att definiera vad som menas med att på ”ett utomordentligt sätt främja föreningens syften”. Som exempel, utöver kvalificerande insatser som styrelseledamot eller ledare, kan nämnas person som regelbundet upplåtit mark för fältskjutning, medlem som genom framstående skytteprestationer gjort föreningen känd, eller samarbetspartner (civil eller militär) som genom sina insatser gynnat föreningen.

§ 6 Årsmöte

Bestämmelserna har moderniserats, framför allt mot bakgrund av den allt vanligare användningen av Internet. Det är nu möjligt att hantera kallelsen och aktuella handlingar helt elektroniskt, men föreningen bör ta hänsyn till att alla medlemmar kanske inte har anslutning till nätet och att det därför bör finnas alternativa vägar. Det sista utskicket per post som föreningen kan slopa är kallelsen till årsmötet.

Kallelse till årsmöte är obligatorisk och av kallelsen ska framgå hur man får tillgång till årsmöteshandlingarna. Det är de minimikrav som kan ställas för en demokratisk hantering.

Ideell förening som inte driver näringsverksamhet och som har tillgångar understigande 1,5 mkr är från den 1 januari 2007 inte längre bokföringsskyldig (2 kap 2 § bokföringslagen). Det kan då verka som om de allra flesta skytteföreningar inte är bokföringsskyldiga. Så är det inte. Bokföringsnämnden har i sin rapport ”Ideella föreningar och bokföringsskyldigheten – en rapport om begreppet näringsverksamhet, m.m.” (som bara finns på nämndens hemsida www.bfn.se) gett exempel på näringsverksamhet som betyder att nästan alla föreningar är bokföringsskyldiga, eftersom de säljer ammunition/profilprodukter till medlemmar, ordnar tävlingar med startavgifter, ordnar en enkel servering eller liknande, som drar in andra pengar än medlemsavgifter. Bokföring med förenklat årsbokslut eller årsrapport (balansräkning och resultaträkning) får därför ses som obligatoriskt redan enligt lag för dessa föreningar.

Ofta kan t ex ett skjutprogram ses som en enklare verksamhetsplan. Det är en fördel om styrelsen utförligare än så redovisar vad den har på gång i verksamheten under året.

Årsmötesförhandlingar är inte offentliga. Styrelsen eller ytterst årsmötet bestämmer vilka som får närvara, förutom medlemmar.

§ 7 Ärenden vid ordinarie årsmöte

Paragrafen är en checklista för att få struktur på årsmötet och inte glömma bort något väsentligt. Viktigare frågor måste stå på kallelsen med dagordning för mötet. Mindre viktiga frågor kan tas upp men för beslut krävs en kvalificerad majoritet för att frågan ska kunna komma på dagordningen. Naturligtvis bör en sådan fråga väckas redan när man diskuterar dagordningen, inte när mötet lider mot sitt slut.

§ 8 Röstning vid årsmöte

Åldersgränsen kan inte sättas högre än till 18 år men nedåt får det vara upp till föreningen att bestämma, beroende på verksamheten.

Rösträtten vid årsmöte är knuten till att medlemsavgiften är betald. Det har hänt att ett antal personer kommit till årsmötet och bett att få lösa medlemsavgift och därefter tagit över mötet. Det är därför viktigt att stadgarna har en regel om när avgiften ska vara betald för att medlem ska kunna rösta vid årsmötet.

Normalstadgarna utgår ifrån att rösträtten är personlig och att fullmakt inte godtas. Om en medlem har förhinder kan det dock tyckas odemokratiskt att rösträtt saknas. Därför kan det vara möjligt att i stadgarna ge en person rätt att ha fullmakt för en annan medlem, men inte flera.

En förälder har alltid rätt att företräda sitt barn (medlem) som är under 18 år om barnet har rösträtt.

§ 9 Motioner

Medlem har rätt att lämna motion till föreningen. Föreningen beslutar huruvida motionen ska lämnas till kretsårsmötet i föreningens namn. Kretsårsmötet beslutar i sin tur om motionen ska lämnas vidare till förbundsmötet som kretsmotion. Som framgår av paragrafen är tidpunkten för inlämnande av motion olika beroende på om motionen rör en föreningsangelägenhet eller ett ärende som måste beslutas i högre instans.

Regeln om 1 november som sista dag för en förbundsmotion från medlem är dispositiv. Om någon förening vill ge styrelsen en längre tid att bereda och besluta så är det naturligtvis helt i sin ordning att ta in det i stadgarna och sätta 1 oktober eller vad det nu kan vara. Styrelsen kan på egen hand bestämma ett senare datum beroende på sammanträden osv. För överlämnande till kretsen gäller dock den 1 december.

Styrelsen ska yttra sig över motion, senast vid årsmötet. Alternativt kan stadgas att styrelsen ska yttra sig skriftligt över en motion, senast en vecka före årsmötet.

§ 10 Extra årsmöte

Frågor av större betydelse eller t ex fyllnadsväl kan kräva ett extra årsmöte. Vid extra årsmöte får endast beslutas i de frågor som orsakat mötet och som står på dagordningen.

§ 11 Styrelsens sammansättning

Föreningens storlek kan påverka antalet ledamöter i styrelsen. Det bör dock inklusive ordföranden vara ett udda antal, minst fem för att arbetet ska kunna fördelas.

Årsmötet bör bestämma i vilken ordning suppleanterna ska träda in när ledamot inte deltar i styrelsen. Mandattiderna kan variera, ordförande väljs som regel för ett år, ordinarie ledamöter för två för att få kontinuitet och suppleanter för ett år.

Vissa föreningar låter årsmötet välja kassör, sekreterare etc, andra lämnar det till styrelsen. Ordförande kan tillfälligt ersättas av vice ordförande under mandatperioden men avgår ordföranden bör ett extra årsmöte övervägas. Övriga poster inom styrelsen kan styrelsen fördela mellan sig och omfördela utan extra årsmöte. Ledamot kan vara omyndig och medborgarskap saknar betydelse.

§ 12 Styrelsens beslutsföret

Det måste alltid finnas en beslutsför styrelse. Om flera ordinarie ledamöter avgår i förtid bör det bli ett extra årsmöte, liksom om ordföranden avgår i förtid.

Akuta lägen kan kräva snabba beslut som får bekräftas och dokumenteras vid nästa styrelsemöte.

§ 13 Styrelsens sammanträden

Det är ett ansvar mot medlemmarna att styrelsen har en bra rutin för att dokumentera sina möten. Om styrelsen beslutar om föreningsintyg finns också en extern intressent, polismyndigheten. Paragrafen kan ses som ordningsregler. Den som har en annan mening än majoriteten måste ha rätt att få den till protokollet.

Eftersom det numera bara behövs datorer och nätuppkoppling för videokonferenser så finns möjligheten. Den som sitter på distans ska dock ha rimlig chans att följa med i sammanträdet. ”eller motsvarande” syftar på att även en telefonkonferens kan användas, kanske inte för ett komplett sammanträde men för att höra åsikterna i någon eller några frågor.

Styrelsen sammanträden är inte offentliga, inte heller protokollen. Styrelsen kan dock tillåta andra att närvara och adjungera person för enstaka sammanträde eller för längre tid, dock ej över ett ordinarie årsmöte.

§ 14 Styrelsens åligganden

Paragrafen räknar upp styrelsens viktigare uppgifter. Det är nu inte så att styrelsen själv som en enhet ska

utföra alla dessa uppgifter utan många av dem kan delegeras till andra, personer eller grupper av personer. Ansvaret för att uppgifterna utförs vilar dock i sista hand på styrelsen.

Det två sista strecksatserna är specifika för SPSF och kan självklart kompletteras med vad som gäller för annan organisation.

Miljöfrågorna har lagts på styrelsen, en nyhet. Att styrelsen utser t ex en miljöansvarig som rapporterar till styrelsen kan vara en bra lösning.

§ 15 Firmateckning m.m.

Paragrafen är ny. Det händer att årsmötet beslutar om firmatecknare men det är en oflexibel lösning. Normalt beslutas om firmateckning vid det konstituerande sammanträdet.

Styrelsen måste vara medveten om att den som kollektivt är ansvarig för vad firmatecknarna gör för eningen ansvarig för och att det bara är vid rent kriminella transaktioner som enskild firmatecknare kan göras ansvarig straffrättsligt. Ekonomiska krav kan dock ställas mot den som hanterar föreningens pengar eller egendom vårdslöst.

Firmatecknare är den som skriver under en handling i föreningens namn, inte bara den som sköter ekonomiska transaktioner.

Sista stycket tar upp styrelsens rätt att delegera. Det är viktigt att styrelsen klart formulerar vilken beslutanderätt man lämnar ifrån sig.

§ 16 Verksamhets- och räkenskapsår

Regeln (som i sig är självklar) saknas i tidigare skrivning men har här förts in för tydlighetens skull. Det finns dock föreningar med brutet verksamhets- och räkenskapsår, vilket kan ha sina goda skäl. Meningen är inte att ändra på detta.

§ 17 Revision

När detta skrivs finns ännu inget beslut om att avskaffa revisionsplikten i mindre företag – och därigenom också i föreningar. Även om så skulle bli fallet finns det goda skäl att ha en revisor i föreningen som oberoende granskar föreningens räkenskaper och förvaltning i övrigt. Notabelt är att revisorn inte bara ska granska ekonomin utan även hur styrelsen har skött sina åligganden i stort.

Att revisor har rätt att vara med på styrelsens sammanträden är självklart men har förts in i stadgarna för tydlighetens skull. Revisor har rätt att se allt. Eftersom det finns lekmannarevisorer nämns att frågan om ansvarsfrihet måste tas upp i revisionsberättelsen.

Ansvarsfrihet beviljas normalt hela styrelsen. Det finns dock inget som hindrar att ansvarsfrihet beviljas vissa styrelsemedlemmar men inte andra. Bristande ansvarsfrihet håller dörren öppen för den nya styrel-

sen att agera mot en ledamot som kan ha handlat felaktigt. Ansvarsfriheten har inte verkan mot personer utanför föreningen.

§ 18 Valberedning

Valberedningen kan kontrollera i styrelseprotokollen vilka som deltagit i styrelsemötena. Om valberedningen hittar lämplig kandidat till styrelsepost inom sig finns det ingenting som hindrar att denne föreslås under förutsättning att denne lämnar sitt uppdrag i valberedningen med omedelbar verkan.

§ 19 Överklagande

Paragrafen är ny. Bara medlemmar kan överklaga, inte utomstående eller den som söker medlemskap, dock kan den som söker medlemskap men vägras inträde överklaga i den frågan om föreningen har stadgar som ger den möjligheten – vilket förening som även är ansluten till Svenska Skyttesport-förbundet måste ha. Förening som bara är ansluten till SPSF kan ha en regel om att överklagande för den som söker medlemskap inte är möjligt. Sökanden blir då hänvisad till att stämma föreningen i allmän domstol. Observera dock att föreningen kan ”förlora sin status som öppen” och därmed riskera skattekonsekvenser och möjligheter till bidrag från stat och kommun.

I en förening som är ansluten till flera förbund måste styrelsen först ta ställning till vilket förbunds regler som ska gälla. Gäller klagomålet nationellt skytte är det självklart att överklagandet ska gå till pistolskyttekretsen.

Är tvistefrågan sådan att den inte kan knytas till visst förbund – eller kan knytas till flera förbund – blir det styrelsens uppgift att bestämma vilken väg överklagandet ska gå. Vägledande kan vara t ex vilken typ av skytte som klaganden mest ägnar sig åt. Är det flera som klagat i samma fråga samtidigt får styrelsen bestämma vad som verkar mest lämpligt. Under inga förhållanden får styrelsen låta överklagandena gå två skilda vägar. Om styrelsens beslut att välja en viss överinstans kan överklagas så kan båda överinstanserna komma att skjuta frågan ifrån sig och det får aldrig bli resultatet.

Om styrelsen får in ett överklagande av ett beslut är det viktigt att styrelsen så snart som möjligt skickar det vidare till överinstansen. Tillsammans med överklagandet ska styrelsen sända med de handlingar som saken gäller. Det är en tidsvinst om styrelsen också kan sända med ett eget yttrande som lämpligen också kan skickas samtidigt till den klagande.

Tidsfristen tre veckor efter det att beslutet slutjusterades är vald dels för att ge en bestämd utgångspunkt – protokollsjusteringen – och dels ge klaganden god tid att formulera sitt klagoskrift.

§ 20 Sektioner

Paragrafen säger bara att årsmöte beslutar om sektioner. Om en förening beslutar att ha sektioner kan följande stadgetext vara till hjälp.

Föreningen har inom sig för sin idrottsliga verksamhet följande sektion (sektioner)

.....

Sektion leds av en sektionsledare som rapporterar om sektionens verksamhet till föreningens styrelse. En sektion kan ha en sektionsstyrelse som består av sektionsledaren och övriga ledamöter. En sådan styrelse väljs årligen av möte med de föreningsmedlemmar som bedriver sektionens idrottsgren. Sektionsmötets val av styrelse ska underställas föreningens styrelse för godkännande. Föreningens styrelse får – och bör – utse en av sina medlemmar att ingå som ledamot i sektionens styrelse.

Sektionsledaren eller sektionsstyrelsen bör upprätta budget och verksamhetsplan för sektionen. Föreningens styrelse gör de ändringar i budgeten och planen som bedöms vara nödvändiga med hänsyn till föreningens skyldigheter i olika hänseenden, föreningens ekonomi och den väntade utvecklingen av den idrottsliga verksamheten. Sektionen redovisar sin ekonomiska verksamhet för föreningsstyrelsen och föreningens revisor.

En sektion kan bara agera på egen hand i den omfattning som föreningens styrelse ger tillåtelse till. Sektionens ekonomi är en del av föreningens ekonomi och i sista hand är det föreningen som ansvarar för sektionens ekonomiska åtaganden.

Sektioner kan ligga inom SPSF:s område (typ PPC-sektion, ungdomssektion eller luftpistolsektion) men också bedriva skytte som styrs av annat skytteförbund. En sektion ska ha ett verksamhetsområde som lätt kan skiljas från föreningens övriga verksamhet t.ex. genom att tävlingsgrenarna skiljer sig från andra inom föreningen eller att sektionen riktar sig till ungdom.

§ 21 Tvist

Allmän domstol är oftast inte intresserad av att lösa tvister inom ideella föreningar och kan anse sig vara obehörig. Ekonomiska tvister kan dock lätt hamna där. Om föreningen inte kan lösa tvisten internt är medling en väg som kan användas. Medlem är i princip bunden av stadgarna och den här paragrafen bör hindra att tvisten hamnar i rätten. Att lösa tvisten med hjälp av skiljemän är en lösning som av ekonomiska skäl knappast är realistisk.

§ 22 Ändring av stadgarna m. m.

Kretsstyrelsen kontrollerar att stadgarna inte strider

mot väsentliga värden i förbundets regelverk, att de tillkommit i rätt ordning och att de inte har några odemokratiska inslag. Kan kretsstyrelsen av någon anledning inte pröva stadgarna kan ärendet överlämnas till förbundet.

Om föreningen har godkända stadgar och bara ändrar vissa delar av dem så är det bara ändringarna som ska prövas av kretsen, inte stadgarna i sin helhet.

§ 23 Upplösning av föreningen

Stadgarna utgår ifrån beslut vid ett årsmöte med kvalificerad majoritet. Inget hindrar att stadgarna säger beslut vid två årsmöten.

Föreningens tillgångar får inte användas på annat sätt än till pistolskyttets bästa. En ny regel om hur föreningens papper ska tas om hand har tillkommit.

De förbund som föreningen är ansluten till är naturligtvis angelägna om att få veta vad som pågår. Om ekonomin går i botten har styrelsen ansvar för att försöka rätta till den. Liknande regler finns för aktieföretag.

Hjälpmedel:

- Krister Malmsten & Christer Pallin: Idrottens föreningsrätt. Norstedts Juridik.
- Krister Malmsten: Idrottens bestraffningsregler samma förlag.
- Björn Lundén & Jan Lindblad: Ideella föreningar. Björn Lundén Information
- Björn Lundén: Redovisning i ideella föreningar. Björn Lundén Information
- Carl Hemström & Magdalena Giertz: Föreningar. LitteraturCompagniet AB
- Carl Hemström: Organisationernas rättsliga ställning. Om ekonomiska och ideella föreningar.
- Skatteverket:Handledning för stiftelser, ideella föreningar och samfälligheter m fl 2009., se verkets hemsida, sök på Handledningar www.skatteverket.se (1MB)
- Bokföringsnämnden: www.bfn.se "Ideella föreningar och bokföringsskyldigheten – en rapport om begreppet näringsverksamhet, m.m."
- FAP 551-3, lättast på www.polisen.se